

TMMOB İMAR KOMİSYONUNA SUNULAN SPMMO GÖRÜŞÜ

Anayasa'nın 2. Maddesine göre, Türkiye Cumhuriyeti "sosyal bir hukuk devletidir". Hukuk devleti, kişilerin hak ve özgürlüklerinin devlete karşı korunduğu bir devlet sistemi olmasına karşın, sosyal hukuk devleti bu ödevin yanısıra, ekonomik açıdan zayıf tarafı koruyan ve bu yolla sosyal adaletin sağlanması konusunda çaba harcayan devlet sistemlerine verilen addır. Bu hatırlatmayı, 2981 sayılı yasa ile yapmakta yarar var.

Ekonomik yetersizlikler içinde kalan halkın, barınma ihtiyacının karşılanması için bulunduğu marjinal çözüm gecekondular olmaktadır. Gecekondular günümüzde kırdan göçenlerin oturdukları alanlar olmanın yanında, dar ve sabit gelirli kentliler için de marjinal bir çözüm olmaktadır. Bu bağlamda gecekondulaşma, bu alanlarda oturmayı talep etme nedenlerinden başlayıp, halkın insanlık onuruna ve sağlık şartlarına aykırı ortamlarda yaşamlarını sürdürdükleri alanlara kadar uzanan bir bütündür. Anayasa'nın 5. Maddesi bu konuda devlete "... sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasi, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya ve insanı maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya (çalışmak)" temel amaç ve görevini vermiştir. Kısacası, gecekondulaşma ile ortaya çıkan adaletsizliği sosyal hukuk devleti ilkeleri uyanınca çözmek devletin görevidir.

Devlet bu görevini 2981 sayılı yasa ile bir kez daha ele aldı. Gecekondular sorununa çözüm getirmek amacıyla ve kamu yararı gözetilerek çıkarıldığı iddia edilen yasaya göre gecekondular ve mar mevzuatına aykırı yapı sahipleri, YÖTB'ler aracılığıyla harcadıkları paralar ve verdikleri ödemeler karşılığında tapu sahibi olacaklardı. Devlet, bu yolla hem yasal olmayan oluşumun sorum

luluğunu YÖTB'lara ihale etmiş olacaktı, ve hem de vatandaşın özel mülkiyet düzenine aykırılıklarını serbest piyasa koşullarına terk ederek, teknik elemanlar arasında yaygınlaşan işsizliğe çare bulacaktı. Ancak, eşit güçlere sahip olmayan taraflar arasında pazarlık söz konusu edilemez. Yasa bu nedenle sosyal hukuk devleti ilkelerine aykırı düşmekte. Yasa aynı zamanda da YÖTB'ler aracılığıyla, teknik elemanları sorumlusu olmadıkları bazı sorumlulukların altına sokmaktadır ki bu yolla, kişi haklarının devlete karşı korunması ilkesi, yani hukuk devleti ilkesi de zedelenmektedir.

Her ne kadar yasanın geçekondular ve imar mevzuatına aykırı yapılardan kastının konut kullanımını olduğu vurgulanması özellikle hükümetçe yapıldıysa da, uygulamada affın özellikle kaçak sanayi yapıları ve kıyılardaki kaçak yapılaşmalara ilişkin olduğu görülmekte. Hükümetin yasayı çok iyi kullanarak lanse etmesi bir yandan yerel seçim sonuçlarını önemli ölçüde etkilerken, öte yandan da, bu yasanın çıkarılmasına neden olan esas af konularının kamuoyunun gözünden kaçmasına neden oldu. Görünen o ki, kamuoyunda halen sürdürülmekte olan tartışmalar da başvuru sayısı alınan tapu tahsis belgesi sayısı gibi konularda düğümlenmekte. Oysa, bu günkü konjonktürde ne yapılan başvuru sayısı ne de başvuruda bulunmayacaklara uygulanacak işlemler çok da önemli değil. Asıl önemli olan kanımızca, Hükümetin gündeme getirdiği bu yeni oyalama taktiklerinin gerisinde ne olduğunun şimdiden tesbit edilerek, önlemlerin vakit geçirilmeden alınmasını sağlamak olmalı. Hükümetin fiziki planlamanın gereğine inandığı bilinen bir gerçek. Bilinen bir başka gerçek ise, bugünkü örgütlenme düzeyi ve zihniyet ile yürürlükteki yasaların imar konularında hiçbir önerme getiremeyeceği. Kısacası hükümet, imar mevzuatına hiç dokunmadan da fiziki planlamayı ortadan kaldırabilir. Oysa, hükümet çevrelerinin büyük bir telaş ile bu konulara el attığı ortada. Neden?

Hükümet sürekli olarak anti-enflasyonist bir politikaya sahip olduğunu vurguluyor. Bir yandan da konut yapımını teşvik için gerekli tüm önlemleri yasal ve akçasal olarak almaya çalışıyor. Konut yatırımları enflasyonist olmayan yatırımlardan olmasına karşın, anti-enflasyonist te değil. Yani, hükümet, yapmayı taahhüt ettiği ana konularda çelişki içinde. Sıkı para politikası konut yatırımlarının da durmasını öngörür. Oysa hükümet her fırsatta konut yatırımları için para ayırmaya çalışıyor. Neden?

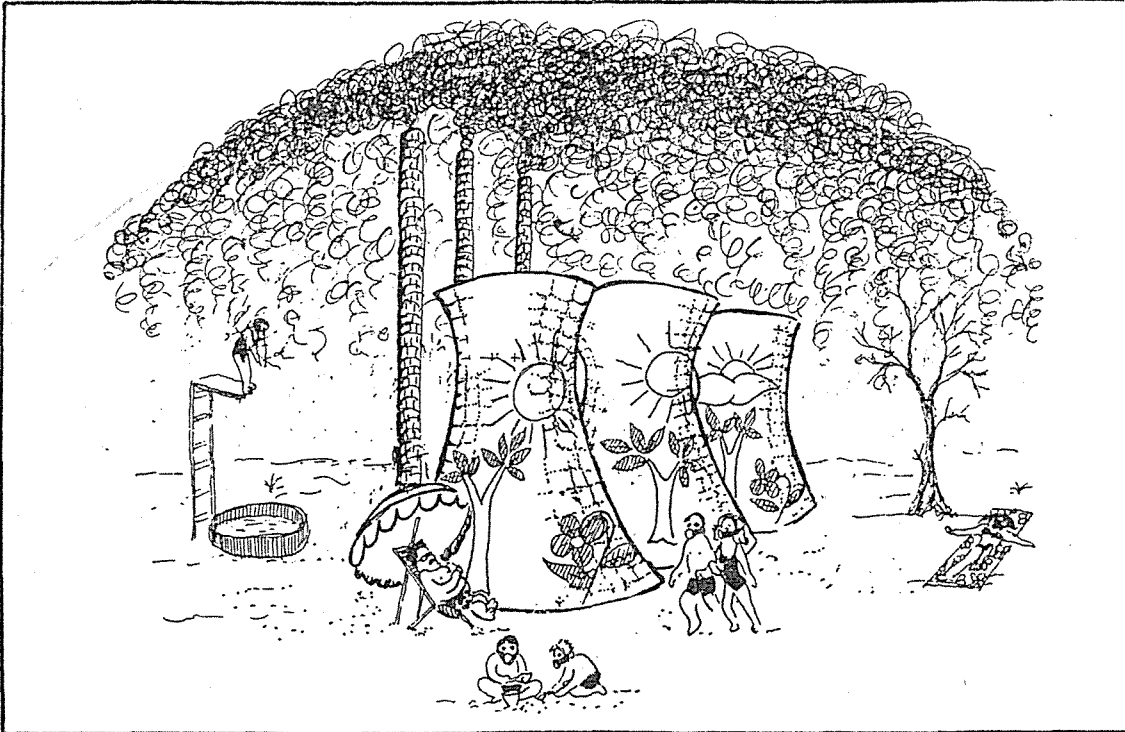
Hükümetin bünyesinde barındırdığı farklı siyasal görüşlere karşın bu konuda hissedilen bütüncül yaklaşımının gerisinde ne var? Dört siyasal görüşün asgari müştereklerini bulabildiği tek konunun imar ve konut yatırımları konusunda yoğunlaşabilmesinin gerisinde ne tür hesaplar yatıyor?

Bu gün için 1981 sayılı yasa ve uygulama sonuçları konusunda bir durum tespiti yapabilmek olanaksız. Üstelik, elde edilebilecek tüm veriler hükümetin kamuoyuna yansıttıkları ile sınırlı. Dolayısıyla da bugünkü veriler aracılığıyla yapılacak durum tespiti hem yanıltıcı olacak ve hem de olayın hükümetin istediği platformda sürüp gitmesine neden olacaktır. Kanımızca sorunsalın TMMOB tarafından, oluşumun gelecekteki etkilerinin keştilirmeye çalışılarak, tartışmaları yönlendirmesini bir biçimde ele almasının zamanı gelmiştir.

BASIN AÇIKLAMASI

GÖKOVA-KEMERKÖY'DE KURULMAK İSTENEN TERMİK SANTRALIN YÖREDEKİ DOĞAL KAYNAKLARDA YARATACAĞI ZARARLAR- ÜRETİLECEK ENERJİ İLE SAĞLANACA YARARLARI AŞACAKTIR'
TMMOB ŞEHİR PLANLAMA MİMAR VE MÜHENDİSLERİ ODASI, ÜLKE EKONOMİSİNE YARAR YERİNE ZARAR GETİREN BÖYLE BİR YATIRIMI KARŞISINDADIR.

TEK Genel Müdürlüğü'nce Gökova-Kemerköy'de kurulmak istenen 2x210 MW gücündeki termik santralin ömrü Hüsamlar'daki kömür yataklarına göre hesaplandığında yalnızca 15 yıldır. Bir termik santralin ekonomik ömrü 30-35 yıldır olduğuna göre, Kemerköy termik santralını kendi içinde zaten karlı bir yatırım olmadığı anlaşılmaktadır. Kaldıkı, santralin yaratacağı başta hava kirliliği olmak üzere, çok yönlü çevre sorunları ile, yöresel doğal kaynaklara dayalı yurizm, ormancılık, tarım, su ürünleri üretimi, ancılıktaki ekonomik kayıplara yol açılacaktır. Şehir Planlama Mimar ve Mühendisleri Oda gelecekte geri dönüşü olmayan zarara neden olacak böylesine hatalı bir yereçimi kararını karşınsındadır.

8. DÜNYA ŞEHİRCİLİK GÜNÜ

1, 2, 3 Kasım 1984 tarihlerinde Adana'da yapılan 8. Dünya Şehircilik Günü kutlamalarında aşağıdaki konularda bildiriler sunuldu:

Prof. Dr. Ruşen Keleş "Kentleşme ve Toprak Politikaları" konulu bildirisinde toprak varlığımızın nicelik yönünden büyük kayıplara uğramasını şu nedenlere bağlamıştır; a) Kamu yararı gözetilen bir toprak politikamızın eksikliği, b) Tutarlı kentleşme politikamızın olmaması, c) Uygulama başarısızlıkları, d) Mevcut toprak politikası ile kentleşme politikalarımız arasında gerekli bağın kurulamaması.

Prof. Dr. İlhan Tekeli "Türkiye'de Sanayinin Yer Seçimi Stratejilerinin Zaman İçinde Değişimi" konusunda, sanayi politikalarından yalıtılmış sanayi yer seçimi kuramlarının sınırlılığını vurgulamaya çalışmıştır.

Erdal Türkkan "Türk Sanayiinde Yerleşim Modelleri"nde türk sanayiindeki yerleşim biçimleri, bireysel ve toplu olma, organize olma ve olmama esaslarına göre dördü bir sınıflamaya tabi tutarak ele almıştır. Türk sanayinin modernleşme ve dışa açılmasını kolaylaştıran yerleşim modellerini tanımlamaya çalışmıştır.

Prof. Dr. Erol Tümertekin "Türkiye'de Şehirler ve Sanayi" konulu bildirisinde ülkemizde, önceleri, şehirlerdeki ulaşım olanaklarının sınırlı olmasından dolayı sanayi tesislerinin kentin hemen içinde yer aldığını ifade etmekte. Sanayi yapıları özellikle metropolitenleşmeye aday alanlarda yol boyunca ve resmi sanayi bölgelerinin dışında yer almıştır. Sonuçta ülkemiz için şehirlerdeki sanayi faaliyetlerinin alansal dağılımının altı grupta toplandığı vurgulanmakta.

Doç. Dr. Cengiz Giritlioğlu "Sanayi Yerleşme Yerleri Seçim ve Düzenlerinin Kurgusunda Kullanılabilecek Bir Yöntem Yaklaşımı" adlı bildirisinde toplumsal yapı ile mekansal yapının karşılıklı etkileşimini konu etmiştir. Mekansal ve toplumsal farklılaşmanın kaynağı kabul edilen sanayileşme sürecine neden olan etkenleri değerlendirek, sanayi yerleşme düzenini yönlendirici bir yöntem önerisini tartışmıştır.

Türkiye Ziraat Odaları Birliği "Tarım Arazilerinin Tarımdışı Amaçla Kullanımı Sonucu Ortaya Çıkan Sorunlar" konusunda tarım dışı arazi kullanımının verimli tarım arazilerini azalttığı, çiftçilerin geçim kaynaklarından olduğunu, tarıma yönelik yatırımların atıl kaldığı, çevre kirlenmesinin yaratıldığı ve toplumsal maliyetlerin dikkate alınmadığını vurgulamıştır.

Devam edecek.

1983'te ODAMIZA KAYDOLANLAR

463 Güneş Ergin	481 A. Necla Uğurlu
464 Hüray Sarı	482 Gürsel Yıldırım
465 A. Semih Kaya	483 Şükrü Aşçı
466 K. Hale Bandik	484 Azim Şahin
467 Gaye Erer	485 Ayşe Akgüç
468 Deniz Aydemir	486 Oğuzhan Yurteri
469 Mesture Buldurur	487 Meral Üsküp
470 Engin F. Işın	488 Cnurhan Yüksel
471 Z. Sevin Ersoy	489 Gökhan Özok
472 Aynur Arslan	490 Tufan Mut
473 Emel Yılmaz	491 Hikmet Sofuoğlu
474 Ayşe Gül Demirer	492 Mine Kangal
475 Ayşe Sidal	493 Kutlu Karagözoğlu
476 Mehmet Levent Ertunç	494 İ. Serdar Bektöre
477 Cemalettin Erol	495 Demet Şahinyılmaz
478 Esin Gezgen	496 Kumru Doğan
479 A. Müfit Bayram	497 Bilge Demir
480 Nülifer Yıldırım	498 Nur Mutiş

duyuru

ŞPMMO ÇALIŞMALARI

8 Mart 1984 tarihinde çıkan 2981 sayılı Yasa "İslah İmar Plânı" yapımını öngörmektedir. Valiliğin, belediyelere veya yeminli özel bürolara yaptıracağı islah imar plânı ile islahı gereken arsa ve araziler düzenlemeye tabi tutulacaktır. Ancak, öngörülen düzenlemenin hangi ilkeler uyarınca yapılacağına ilişkin bir açıklık getirilmemektedir. Bu nedenle, Oda'muz islah imar planının ne şekilde yapılması gerektiği konusunda araştırma yapacak bir komisyon kurmuştur. Ümit Özcan, Hilal Eren ve Mehmet Yavuz tarafından oluşturulacak olan komisyon, konu hakkında Oda görüşü hazırlayarak üyelerimize yardımcı olmayı amaçlamaktadır. İlgili Oda üyelerimizin komisyon çalışmalarına katkıları, çalışmaların daha sağlıklı bir biçimde sürdürülmesi için beklenmektedir.

ÖNEMLE DUYURULUR

Aralık ayı sonuna kadar 1984 ve daha önceki yıllara ait aidat borçlarını ödemeyen üyelerimiz cezalı ödeme yapmak zorunda kalacaklardır. Üyelerimize duyurulur.

Üye aidatlarınızı Pamukbank 210393-1 numaralı hesabımıza veya 107581 nolu posta çeki hesabına yatırabilirsiniz.

ŞPMMO Yönetim Kurulu

DUYURU

Oda'muz bundan sonraki Haber Bültenlerinde eleman arayanlar ve iş arayanlar için ücretsiz ilan yöntemini benimsemiştir. Bu konuya ilişkin ilanlarınızın Haber Bültenimiz adresine gönderilmesini rica ederiz.

DUYURU

Bilirkişilik yapmak isteyen üyelerimizin, bilirkişilik yapmak istedikleri illeri de belirten bir dilekçe ile birlikte 15.12.1984 tarihine kadar Odamıza başvuruda bulunmaları gerekmektedir.

İlgilenen üyelerimize duyurulur.

BAŞSAĞLIĞI

Odamız üyelerinden Nevin Gürgân'ın babası
YILDIRIM GÜRGAN'ı

kaybetmenin üzüntüsü için deyiz
Ailesine başsağlığı dileriz.

ŞPMMO

İLANLAR

— İzmir Belediyesi, belediye bünyesinde çalıştırmak üzere Şehir Plâncıları arıyor. İlgilenenlerin en kısa zamanda İzmir Belediyesine başvuruları gerekmektedir.

— Kahraman Maraş Belediyesi, belediye bünyesinde çalıştırmak üzere 7. ve 8. derecelerde görülebilecek Şehir Plâncıları arıyor. İlgilenenlerin en kısa zamanda Kahraman Maraş Belediyesi başvuruları gerekmektedir.

— Kahraman Maraş Belediyesi, İmar Müdürü olabilecek veya teknik personeli yönetecek niteliklere sahip, on yıl iş tecrübesi olan Şehir Plâncıları arıyor. Bu görevlere getirilecekleri belediye tarafından lojman ve araba tahsis edilecektir. İlgilenenlerin en kısa zamanda Kahraman Maraş Belediyesi başvuruları gerekmektedir.

resmi gazete'lerden

- o "26.5.1981 tarih ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 19. maddesine bir bent eklenmesine ve 20. maddesinin 3. nücüsünü değiştirilmesine dair karar" (6.10.1984/1853)
- o "Belediye sınırları dışındaki karayolları boyuca yapılacak ve açılacak tesisler hakkındaki yönetmeliğin bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkında yönetmelik" (7.10.1984/18538)
- o "Tarım, Orman ve Köyişleri Bakanlığının orman sınırları dışına çıkartılacak yerler hakkında yönetmelik" (8.10.1984/18539)
- o "Bayındırlık ve İskan Bakanlığının Karayolları 1984/2 sayılı tebliği" (10.10.1984/18541)
- o "Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankasında 'İkinci Karayolu Projesi' için sağlanan krediyü dair anlaşmanın onay tarihi" (18.10.1984/18549)
- o "Mardin ili, Gercüş ilçesinde belirtilen alanların imar düzenine tabi kılınmasına dair karar" (25.10.1984/18556)
- o "İstanbul Metro projesi ve tüp geçit mühendislik hizmetleri için sağlanan yardım kararı" (26.10.1984/18557)
- o "Mardin ili, Silopi ilçesinde belirtilen alanların imar düzenine tabi tutulabilmesine dair karar" (4.11.1984/18565)

TMMOB Şehir Planlama Mimar ve Mühendisleri Odası Yayın Organı

Dizgi : Norm Dizgi - 33 11 51

İlan Koşulları: Sütun cm.si 250 TL; 1/2 Sayfa 10.000 TL; tam sayfa 19.000 TL.

Yayın ve Kültür Faaliyetlerinde %20 indirim yapılır.

Ankara, 19 KASIM 1984